www.sepehrpress.ir

سپهر

روزنامه صبح غرب کشور

ما واقع بین و آرمان گرایم

یکشنبه ۱۸ آذرماه ۱۴۰۳ ▪ ۶ جمادی‌الثانی ۱۴۴۶ ▪ ۸ دسامبر ۲۰۲۴ ▪ سال سیزدهم ▪ شماره ۳۰۱۳ ▪ ۴ صفحه نسخه دیجیتال

۱۲

رئیس جمهور:

از تجار بپرسید که نبودن FATF چه مشکلی ایجاد کرده است

۱۲

فخریک، گام بلند ارتش برای فضایی شدن

سپهر غرب
روزنامه صبح غرب کشور
یکشنبه ۱۸ آذرماه ۱۴۰۳ ■ شماره ۳۰۱۳
sepehrgharb.news@gmail.com
www.sepehrpress.ir

دستمزد روزانه ۵۸۰ تا ۲۹۰ هزار تومانی کارگران کشاورزی در ۱۴۰۲

سپهرغرب، گروه اقتصادی: درسال۱۴۰۲ بیشترین متوسط دستمزد روزانه مشاغل منتخب کشاورزی در میان مردان کارگر "دروگرغلات" با رقم ۵۸۵۲۷۵۲ ریال و کمترین دستمزد مربوط به زنان کارگر"میوه‌چین"با رقم ۲۹۰۹۷۷۲ ریال بوده است.

مطابق آمار ارائه شده از سوی مرکز برنامه‌ریزی و اطلاعات راهبردی وزارت کار در سال ۱۴۰۲، میزان ارزش افزوده رشته فعالیت‌های اقتصادی به قیمت‌های جاری در سال۱۴۰۲، نشان می‌دهد بیشترین ارزش افزوده مربوط به رشته فعالیت‌های صنعت (۱۷٫۰درصد استخراج نفت و گاز طبیعی (۱۶٫۴درصد) و مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار(۱۲٫۳درصد) و کمترین آن مربوط به رشته فعالیت‌های ماهیگیری (۰٫۶درصد) و خدمات اجتماعی،شخصی و خانگی(۱٫۷درصد) می‌باشد. درسال۱۴۰۳، حداقل دستمزد روزانه کارگران مشمول قانون کار۲۳۸۸۷۲۸ریال بوده که نسبت به سال۱۴۰۲ حدود ۳۵٫۰درصد افزایش داشته و کارگر "میوه‌چین"با رقم ۳۷۹۰۳۸۸ریال دستمزد داشته است. در سال۱۴۰۲ بیشترین و کمترین متوسط دستمزد روزانه مشاغل منتخب کشاورزی در میان مردان به ترتیب به کارگر"دروگرغلات"با رقم ۵۸۵۲۷۵۲ریال و کارگر میوه‌چین در بین زنان بیشترین و کمترین دستمزد روزانه به ترتیب مربوط به کارگر"نشاکار"با رقم ۴۹۳۷۳۳۵ ریال و کارگر"میوه‌چین"با رقم ۲۹۰۹۷۷۲ریال می‌باشد.

تکمیل سامانه املاک و اسکان لازمه شناسایی و عرضه خانه‌های خالی

ثبت احوال

سپهرغرب، گروه اقتصادی: تشخیص خانه‌های خالی و عرضه آنها به بازار یکی از ابزارهای کلیدی برای تنظیم بازار مسکن و کاهش قیمت‌هاست. در شرایطی که کمبود عرضه، فشار زیادی بر تقاضا وارد کرده و منجر به افزایش قیمت‌ها شده است، شناسایی دقیق خانه‌های خالی و هدایت آنها به بازار می‌تواند تعادل لازم را ایجاد کند. این اقدام، نه‌تن‌ها از احتکار و سوداگری در حوزه مسکن جلوگیری می‌کند، بلکه با افزایش عرضه، دسترسی به مسکن را برای اقشار مختلف جامعه تسهیل می‌نماید.

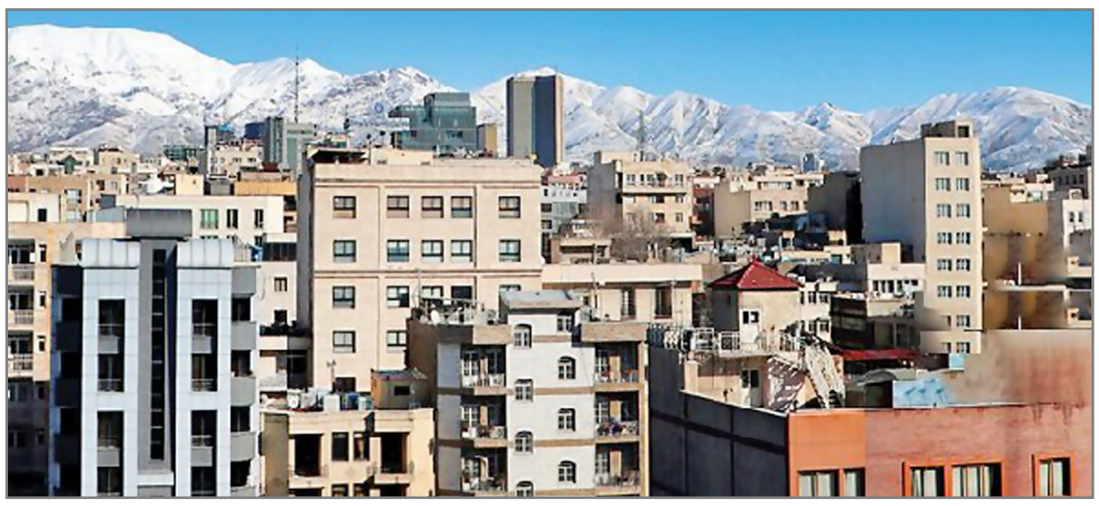

همکاری سازمان ثبت احوال که سامانه خانوار را مدیریت می‌کند، نقشی کلیدی در موفقیت سامانه املاک و اسکان دارد. اطلاعات هویتی و خانواری افراد که در سامانه ثبت احوال موجود است، می‌تواند به صحت‌سنجی اطلاعات سکونتی کمک کند. به‌عنوان مثال با تطبیق تعداد اعضای خانوار و املاک ثبت‌شده، امکان شناسایی خانه‌های خالی دقیق‌تر می‌شود.

یک کارشناس سیاستگذاری معتقد است تجمیع اطلاعات مکانی در سامانه املاک و اسکان، نقشه‌ای روشن برای برنامه‌ریزی دقیق، کاهش تخلفات، پیشگیری از سوداگری و حرکت به سوی بازاری عادلانه و شفاف در حوزه مسکن ارائه می‌دهد و زمینه‌ساز توسعه پایدار و مدیریت هوشمند منابع در این بخش است.

تشخیص خانه‌های خالی و عرضه آنها به بازار یکی از ابزارهای کلیدی برای تنظیم بازار مسکن و کاهش قیمت‌هاست. در شرایطی که کمبود عرضه، فشار زیادی بر تقاضا وارد کرده و منجر به افزایش قیمت‌ها شده است، شناسایی دقیق خانه‌های خالی و هدایت آنها به بازار می‌تواند تعادل لازم را ایجاد کند. این اقدام، نه‌تن‌ها از احتکار و سوداگری در حوزه مسکن جلوگیری می‌کند، بلکه با افزایش عرضه، دسترسی به مسکن را برای اقشار مختلف جامعه تسهیل می‌نماید.

برای تحقق این هدف، تجمیع اطلاعات در سامانه‌ای جامع و یکپارچه همچون سامانه املاک و اسکان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. وجود یک پایگاه اطلاعاتی کامل که داده‌های مربوط به مالکیت، سکونت و وضعیت مکانی املاک را شامل شود، امکان برنامه‌ریزی دقیق‌تر و تصمیم‌گیری مؤثرتر را فراهم می‌کند. این تجمیع اطلاعات، علاوه بر کاهش بوروکراسی، از تداخل و تناقض داده‌ها جلوگیری کرده و مسیر اجرای سیاست‌های حمایتی و تنبیهی را هموار می‌سازد. به همین دلیل، همکاری تمامی نهادهای مرتبط با این سامانه به‌ویژه سازمان ثبت احوال، نقشی حیاتی در تحقق اهداف آن ایفا می‌کند.

سپهر مهرابی، کارشناس سیاستگذاری ضمن تأکید بر ضرورت همکاری همه‌جانبه نهادهای مرتبط بر اهمیت اتخاذ رویکردهای عملی برای تسریع در دستیابی به اهداف سامانه املاک و اسکان و رفع موانع موجود به «جوان» گفت: سامانه ملی املاک و اسکان به‌عنوان یکی از زیربناهای اساسی در مدیریت بازار مسکن، نقش مهمی در شفاف‌سازی و ارتقای عدالت در این حوزه ایفا می‌کند. این سامانه که از سوی وزارت راه و شهرسازی مدیریت می‌شود، با هدف جمع‌آوری و ساماندهی اطلاعات مکانی و سکونتی افراد، نه تنها ابزاری برای برنامه‌ریزی کلان در بخش مسکن است، بلکه از طریق شناسایی خانه‌های خالی و مقابله با سوداگری، گامی بزرگ به‌سوی مدیریت بهینه بازار مسکن برداشته است.

وی ادامه داد: یکی از مزایای برجسته این سامانه، شفاف‌سازی اطلاعات مربوط به مالکیت و سکونت املاک است. با ثبت دقیق مشخصات املاک و وضعیت سکونت آنها، امکان شناسایی خانه‌های خالی و غیرقابل‌استفاده فراهم می‌شود. این اقدام، زمینه‌ساز اعمال سیاست‌های تشویقی و تنبیهی برای کاهش تعداد خانه‌های خالی است؛ از جمله اعمال مالیات بر خانه‌های خالی که می‌تواند مالکان را به عرضه این واحدها به بازار ترغیب کند. نتیجه این سیاست‌ها، افزایش عرضه مسکن، کاهش فشار بر تقاضا و نهایتاً کاهش قیمت مسکن خواهد بود.

کارشناس سیاستگذاری خاطرنشان کرد: سامانه املاک و اسکان، متولی اصلی شناسایی و تشخیص خانه‌های خالی است. این سامانه با بهره‌گیری از داده‌های دریافتی از خوداظهاری مردم و همچنین اطلاعات دریافتی از سازمان‌ها و دستگاه‌های مختلف، از جمله سازمان ثبت احوال، به‌صورت سیستمی و دقیق اطلاعات را تحلیل و خانه‌های خالی را مشخص می‌کند. دقت و صحت این فرایند از طریق همکاری گسترده با سایر سازمان‌ها تضمین و از هرگونه اشتباه یا تداخل اطلاعاتی جلوگیری می‌شود.

وی ادامه داد: تشخیص خانه‌های خالی اهمیت زیادی در تنظیم بازار مسکن دارد. در شرایطی که کمبود عرضه مسکن به یکی از عوامل اصلی گرانی تبدیل شده است، شناسایی و عرضه این خانه‌ها به بازار می‌تواند به ایجاد تعادل در عرضه و تقاضا کمک کند. همچنین این اقدام از احتکار مسکن و فعالیت‌های سوداگرانه جلوگیری و به بهبود شرایط بازار کمک شایانی می‌کند.

این کارشناس حوزه سیاستگذاری گفت: سامانه املاک و اسکان همچنین مرجع اصلی اطلاعات مکانی و سکونتی کشور است. با تجمیع و یکپارچه‌سازی اطلاعات مکانی، این سامانه می‌تواند پایه‌ای برای برنامه‌ریزی‌های کلان شهری و روستایی باشد. چنین اطلاعاتی برای توسعه زیرساخت‌های شهری، بهینه‌سازی حمل‌ونقل و طراحی سیاست‌های توسعه پایدار ضروری است. علاوه بر این ارائه خدمات مرتبط با املاک، از جمله صدور اسناد مالکیت یا تغییر کاربری به‌واسطه این سامانه تسهیل می‌شود.

کارشناس سیاستگذاری خاطرنشان کرد: تجمیع اطلاعات در این سامانه مزایای متعددی دارد. این فرایند نه تنها بوروکراسی اداری را کاهش می‌دهد، بلکه تعاملات بین سازمان‌ها را نیز تسهیل می‌کند و از هزینه‌های اجرایی می‌کاهد. وجود یک پایگاه جامع اطلاعاتی باعث افزایش دقت و صحت تصمیم‌گیری‌های مرتبط با املاک می‌شود و امکان نظارت دقیق‌تر بر اجرای قوانین را فراهم می‌کند. این موضوع به‌ویژه در کاهش تخلفات مرتبط با املاک و اراضی بسیار مؤثر است.

وی افزود: همکاری سازمان ثبت احوال که سامانه خانوار را مدیریت می‌کند، نقشی کلیدی در موفقیت سامانه املاک و اسکان دارد. اطلاعات هویتی و خانواری افراد که در سامانه ثبت احوال موجود است، می‌تواند به صحت‌سنجی اطلاعات سکونتی کمک کند. به‌عنوان مثال با تطبیق تعداد اعضای خانوار و املاک ثبت‌شده، امکان شناسایی خانه‌های خالی دقیق‌تر می‌شود. این همکاری همچنین به کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری در مدیریت داده‌ها کمک و از ایجاد تداخل یا تناقض در اطلاعات جلوگیری می‌کند. مهرابی گفت: بنابراین سامانه املاک و اسکان به‌عنوان زیرساختی کلیدی، زمینه‌ساز ایجاد شفافیت، عدالت و توسعه پایدار در بازار مسکن است. این سامانه با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و همکاری گسترده بین سازمان‌ها می‌تواند گامی مؤثر در حل مشکلات بنیادین مسکن کشور باشد.

از بازار سکه و طلا چه خبر؟

اظهار امیدواری نسبت به ثبات در بازار

نادر بذرافشان

سپهرغرب، گروه اقتصادی: رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران ضمن اشاره به اینکه طی یک هفته اخیر، بازار سکه و طلا نوسانات افزایشی و کاهشی بسیاری دیده، تاکید کرد؛ اما در نهایت نوسانات افزایشی بیشتر بود و بازار با افزایش قیمت به کار خود پایان داد؛ این در حالی بود که بازار جهانی سیری نزولی داشت.

نادر بذرافشان با بیان اینکه این هفته در بازار هم شاهد نوسانات افزایشی بودیم و هم کاهشی، اظهار کرد: در مجموع در بازار جهانی ۹ دلار کاهش اونس جهانی طلا را در طول هفته‌ای که گذشت، داشتیم و آخرین قیمت ۲۶۴۱ دلار تا این لحظه ثبت شده است.

رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران ادامه داد: اما در بازار داخلی، در مجموع نوسان و روند افزایشی قیمت‌ها غالب بود؛ هر مثقال طلای ۱۷ عیار با ۱۳۶ هزار تومان افزایش در آخرین معاملات روز گذشته (پنجشنبه) به ۲۰ میلیون و ۱۳۰ هزار تومان رسید. هر گرم طلای ۱۸عیار با ۳۱ هزار تومان افزایش، چهار میلیون و ۶۴۵ هزار تومان به ازای هر گرم مبنای معاملات طلا قرار گرفت.

وی در مورد تغییرات قیمت در بازار سکه، گفت: در بازار سکه هم این هفته شاهد افزایش قیمت‌ها بودیم؛ هر قطعه سکه تمام طرح جدید با ۲۰۰ هزار تومان افزایش به ۵۲ میلیون و ۴۵۰ هزار تومان رسید. سکه تمام طرح قدیم نیز در آخرین معاملات، ۵۰ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان بود که ۱۰۰ هزار تومان نسبت به بهای خود در ابتدای هفته افزایش قیمت داشته است. نیم سکه با ۳۰۰ هزار تومان افزایش ۲۷ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان و ربع سکه با ۱۵۰ هزار تومان افزایش ۱۷ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان تعیین قیمت شدند. سکه‌های یک گرمی بانک مرکزی نیز در آخرین معاملات پایانی هفته، هشت میلیون و ۲۰۰ هزار تومان دادوستد شد.

رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران در رابطه با آخرین وضعیت حباب سکه نیز اظهار کرد: در آخرین معاملات پایانی هفته، هر قطعه سکه هفت میلیون تومان حباب داشت که در طول هفته در مجموع ۴۰۰ هزار تومان افزایش داشته است.

بذرافشان تصریح کرد: بازار این هفته، بازاری با نوسانات تدریجی افزایشی نرخ ارز همراه بود که بازار داخلی سکه و طلا علیرغم کاهش ۹ دلاری اونس جهانی طلا، با افزایش همراه شد. در این شرایط اما بازار التهاب تقاضا نداشت و شرایط و روال عادی خود را همچون هفته‌های گذشته پشت سر گذاشت. امیدوار هستیم که در هفته پیش‌رو شاهد ایجاد ثبات بازار و قیمت‌ها باشیم.

افزایش یکسان تعرفه برق؛ همه پلکان‌ها بی‌عدالتی است

علیپور

سپهرغرب، گروه اقتصادی: در حالی که طی دو سال گذشته روش تعرفه‌گذاری پلکانی را در ارتباط با بهای برق مصرفی خانوارها در کشور به اجرا گذاشته‌ایم و نتایج مثبتی به دست آمده است، دولت پیشنهاد افزایش تعرفه برق مشترکان خانگی را به میزان ۳۸درصد در تمامی پلکان‌های مصرفی داده است!

نماینده مجلس معتقد است روش تعرفه‌گذاری غیرپلکانی و افزایش یکسان تعرفه تمامی پلکان‌ها بی‌عدالتی بزرگی است و زمینه بهره‌مندی بیشتر پرمصرف‌ها از یارانه را فراهم می‌کند. کسانی که در مصرف برق صرفه‌جویی دارند، باید تشویق شوند و نباید به افزایش تعرفه برق آنها به صورت برابر با پلکان‌های پرمصرف اقدام کنیم.

در حالی که طی دو سال گذشته روش تعرفه‌گذاری پلکانی را در ارتباط با بهای برق مصرفی خانوارها در کشور به اجرا گذاشته‌ایم و نتایج مثبتی به دست آمده است، دولت پیشنهاد افزایش تعرفه برق مشترکان خانگی را به میزان ۳۸درصد در تمامی پلکان‌های مصرفی داده است!

این پیشنهاد نشان می‌دهد هیچ تمایلی به استفاده از تجربیات مثبت گذشته نداریم. به زعم بسیاری از کارشناسان، افزایش برابر بهای برق مصرفی تمامی پلکان‌ها به معنای از بین بردن مزیت‌های روش تعرفه‌گذاری پلکانی است که طی دو سال گذشته به دست آمده است.

در قوانین بودجه دو سال گذشته، بندی در ارتباط با تعرفه‌گذاری پلکانی بهای برق مصرفی خانوارها وجود داشت. با پیشنهاد دولت قرار است این بند در بودجه سال آتی حذف شود!

باید ببینیم نمایندگان مردم در مجلس چه تصمیمی درباره این موضوع می‌گیرند. نکته مهم این است که تعرفه‌گذاری غیرپلکانی کاملاً ناعادلانه است.

در این روش، پرمصرف‌ها و بدمصرف‌ها هم به اندازه خوش‌مصرف‌ها دچار اضافه پرداخت می‌شوند.

عمر علیپور، نماینده مجلس با اشاره به این موضوع که نمایندگان مجلس همواره در پی احقاق حق مردم هستند و در لایحه بودجه ۱۴۰۴ نیز تلاش می‌کنیم، طوری مسائل را پیش ببریم که در نهایت منافع مردم تأمین شود به «جوان» می‌گوید: ما در مجلس در تلاش هستیم فشارهای تورمی را از لایحه بودجه بگیریم و نگذاریم به مردم فشار مضاعفی تحمیل شود.

وی ادامه داد: در زمینه تعرفه برق نیاز به سیاست‌های بینابینی داریم، به نحوی که هزینه‌برق به اندازه‌ای پایین نباشد که ارزش آن درک نشود و شاهد مصرف بی‌رویه باشیم. از طرف دیگر، نمی‌خواهیم قیمت‌ها به نحوی افزایش پیدا کند که اقشار ضعیف و متوسط جامعه به مشکل بخورند.

این نماینده مجلس می‌افزاید: ما در مجلس در ارتباط با پیشنهاد دولت مبنی بر افزایش ۳۸درصدی بهای برق برای تمامی پلکان‌ها تصمیم‌گیری می‌کنیم. از نظر ما، روش تعرفه‌گذاری پلکانی به نفع همه است و منافع کشور را تأمین می‌کند.

علیپور تصریح می‌کند: روش درست این است که پلکان‌های ابتدایی که در چارچوب الگو از برق استفاده می‌کنند، دچار اضافه پرداخت نشوند و از یارانه بهره ببرند، اما هر چه مصرف افزایش پیدا می‌کند، باید بهای برق نیز بالا برود، به نحوی که پرمصرف‌ها بهای برق مصرفی‌شان را با قیمت‌های بالاتر بپردازند. وی ادامه می‌دهد: نیاز است در زمینه تمامی حامل‌های انرژی به اعمال مشوق‌ها بپردازیم، به نحوی که مردم تشویق به مدیریت مصرف شوند. برخی نمایندگان پیشنهاد داده‌اند برای کم‌مصرف‌ها تا ۳۰درصد کاهش بهای برق مصرفی را داشته باشیم. این طور اقدامات می‌تواند در مدیریت مصرف مؤثر باشد.

این نماینده مجلس ادامه می‌دهد: ما نحوه پرداخت یارانه‌ها را در کشور معقول نمی‌دانیم. یارانه باید به کسانی برسد که استحقاقش را دارند و از این ابزار باید به منظور کمک به اقشار آسیب‌پذیر و کم‌درآمد بهره ببریم.

علیپور می‌گوید: این امکان وجود ندارد که تا ابد به ۸۰ میلیون ایرانی یارانه بدهیم. نیاز است در این زمینه هوشمندانه عمل کنیم. اقشار برخوردار نیازی به دریافت یارانه ندارند و باید در زمینه اعطای یارانه انرژی هم این موضوع را مدنظر داشته باشیم. وی ادامه می‌دهد: بالا بردن تعرفه برق به صورت تصاعدی در پلکان‌های مختلف در نهایت به صورت یک جریمه برای پرمصرف‌ها عمل می‌کند، در حالی که خوش‌مصرف‌ها تشویق می‌شوند و از بخشودگی و یارانه بهره می‌برند.

این نماینده مجلس می‌گوید: به طور کلی، روش تعرفه‌گذاری پلکانی نسبت به افزایش تعرفه برق تمامی مشترکان در همه پلکان‌ها مزیت‌های بیشتری دارد و حذف بند مربوط به این روش تعرفه‌گذاری در لایحه بودجه درست نیست.

وی ادامه می‌دهد: افزایش تعرفه برق به صورت برابر برای همه پلکان‌ها در واقع به نفع پرمصرف‌ها و به ضرر کم‌مصرف‌هاست. در این روش، پرمصرف‌ها را به استفاده بیشتر از برق تشویق می‌کنیم. این امر با سیاست‌هایی که در تعرفه‌گذاری پلکانی مبنی بر استفاده از این ابزار به عنوان یک سیاست تنبیهی و تشویقی مدنظر بود، در تضاد است.

علیپور در پایان تأکید می‌کند: روش تعرفه‌گذاری غیرپلکانی و افزایش یکسان تعرفه تمامی پلکان‌ها بی‌عدالتی بزرگی است و زمینه بهره‌مندی بیشتر پرمصرف‌ها از یارانه را فراهم می‌کند.

کسانی که در مصرف برق صرفه‌جویی دارند، باید تشویق شوند و نباید به افزایش تعرفه برق آنها به صورت برابر با پلکان‌های پرمصرف اقدام کنیم.

خبر

ورود مشترکان پرمصرف برق به حوزه تجدیدپذیرها

وزارت نیرو

سپهرغرب، گروه اقتصادی: وزارت نیرو با اعلام برنامه‌ای گسترده برای رفع ناترازی انرژی برق، توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر را به‌عنوان یکی از راهکارهای اصلی در دستور کار قرار داده است. این طرح که هدف ایجاد ۳۰ هزار مگاوات ظرفیت تجدیدپذیر در سه سال آینده را دنبال می‌کند، علاوه بر تمرکز بر نیروگاه‌های مقیاس بزرگ، بر مشارکت فعال مشترکان پرمصرف نیز تأکید دارد.

ایران با بیش از ۳۰۰ روز آفتابی در سال و تابش متوسط ۴٫۵ تا ۵٫۵ کیلووات ساعت بر مترمربع در روز، یکی از بهترین مناطق جهان برای بهره‌برداری از انرژی خورشیدی به‌شمار می‌رود. این شرایط، امکان توسعه نیروگاه‌های خورشیدی در مقیاس بزرگ و کوچک را فراهم کرده است.

تاکنون ظرفیت بالقوه‌ای معادل ۷۱ هزار مگاوات برای نیروگاه‌های خورشیدی در کشور شناسایی شده است. همچنین، اجرای سامانه‌های خورشیدی خانگی و صنعتی می‌تواند نقش مهمی در کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی و تلفات شبکه برق داشته باشد.

علی‌رغم این ظرفیت‌های عظیم، ایران همچنان به‌طور عمده به سوخت‌های فسیلی وابسته است. تغییر سیاست‌های انرژی، سرمایه‌گذاری در فناوری‌های تجدیدپذیر، و جلب مشارکت بخش خصوصی و صنایع بزرگ، می‌تواند به تسریع توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر کمک کند.

ناترازی فعلی و چالش‌های پیش‌رو آن موجب شده دولت نگاه جدی به توسعه تجدیدپذیرها داشته باشد؛ بر اساس برنامه دولت، در سه سال آینده ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور به ۳۰ هزار مگاوات خواهد رسید. محسن طرزطلب – معاون وزیر نیرو، اعلام کرده که ۱۵۰۰ مگاوات از این ظرفیت در قالب پروژه‌های کوچک و پراکنده در اختیار شرکت‌های توزیع برق قرار می‌گیرد. این نیروگاه‌ها که در ساختگاه‌های مناسب احداث می‌شوند، به کاهش افت ولتاژ و بهبود پایداری شبکه در شرایط اوج مصرف کمک خواهند کرد.

از سوی دیگر، تاکنون بیش از ۱۰ هزار سامانه خورشیدی برای خانواده‌های کم‌برخوردار نصب شده است و هدف‌گذاری برای ایجاد ۵۵۰ هزار سامانه حمایتی خورشیدی ادامه دارد. این سامانه‌ها علاوه بر تامین انرژی خانوارها، منبع درآمدی پایدار برای اقشار آسیب‌پذیر ایجاد می‌کند.

اجباری برای مشترکان پرمصرف

حسینی مهر، مجری طرح توسعه نیروگاه‌های خورشیدی توانیر، اعلام کرد که مشترکان پرمصرف می‌توانند با احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر، به رفع ناترازی انرژی کمک کنند. به‌گفته او چنانچه مشترکان خانگی بیش از ۲٫۵ برابر الگو، مصرف، برق مصرف کنند موظف به احداث نیروگاه خورشیدی یا خرید از بورس برق هستند. در این خصوص مشترکین پر مصرف شناسایی شده و هدف گذاری لازم جهت پیگیری شرکت‌های توزیع در راستای اجرای این قانون به منظور احداث نیروگاه خورشیدی توسط مشترکین صورت گرفته و به شرکت‌های توزیع نیروی برق ابلاغ شده است.

توانیر در جهت ترغیب بیشتر صنایع به احداث نیروگاه خورشیدی، نیز پیشنهاداتی دارد تا بر اساس تعداد شیفت کاری صنایع، میزان ظرفیت احداث نیروگاه خورشیدی تعیین گردد که پس از تصویب ابلاغ می‌شود. در این بین بخشی از تجهیزات ساخت ۱۵۰۰ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر تا سقف ۳ مگاوات توسط ساتبا تهیه شده است، بنابراین هر شرکت توزیع برق که بتواند سریع‌تر ساختگاه را با اخذ تاییدیه‌های مد نظر ساتبا نهایی کند و زمین مورد نیاز را تحویل بگیرند در اولویت معرفی به ساتبا برای تخصیص این تجهیزات قرار خواهد گرفت.

در همین زمینه و برای تسریع بخشی به امور، برگزاری جلسات کارگروه‌های توسعه نیروگاه‌های خورشیدی در استانداری‌ها و شرکت‌های توزیع برق برای تسریع فرآیند توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر ضروری است.

ظرفیت ساخت بیش از ۷۱ هزار مگاوات نیروگاه خورشیدی

مطالعات نشان می‌دهد ظرفیت ساخت بیش از ۷۱ هزار مگاوات نیروگاه خورشیدی و ۴۹ هزار مگاوات نیروگاه بادی در کشور وجود دارد. این ظرفیت بالقوه، فرصتی برای مشترکان پرمصرف و صنایع بزرگ است تا با احداث نیروگاه‌های خورشیدی و بادی، هم به مسئولیت اجتماعی خود عمل کنند و هم هزینه‌های انرژی خود را کاهش دهند. بحران ناترازی انرژی، فرصتی برای تحول در صنعت برق و ارتقای مشارکت اجتماعی است. مشارکت مشترکان پرمصرف در احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر، گامی موثر در جهت کاهش وابستگی به منابع محدود و ایجاد زیرساختی پایدار برای آینده است. دولت و وزارت نیرو با حمایت از این طرح‌ها، تلاش دارند تا علاوه بر رفع چالش‌های انرژی، از ظرفیت‌های اقتصادی و اجتماعی کشور برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر بهره‌برداری کنند.توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر در ایران، نه‌تنها به رفع بحران ناترازی برق کمک می‌کند، بلکه بستری برای ایجاد اشتغال، کاهش آلودگی محیط زیست، و بهره‌وری اقتصادی فراهم می‌سازد. پتانسیل‌های طبیعی ایران در کنار تعهدات بین‌المللی برای کاهش گازهای گلخانه‌ای، فرصتی بی‌نظیر برای تحول در صنعت انرژی کشور ایجاد کرده است.

سپهر غرب
روزنامه صبح غرب کشور
■ یکشنبه ۱۸ آذرماه ۱۴۰۳ ■ شماره ۳۰۱۳ ■
www.sepehrpress.ir
sepehrgharb.news@gmail.com

اصلاح یک سیاست ارزی؛ توقف واردات کالای لوکس با ارز فولاد و مس

سپهرغرب، گروه اقتصادی: با عقب‌نشینی وزارت صمت از سیاست‌های مبتنی بر رهاسازی ارز صادراتی و الزام عرضه کل ارز حاصل از صادرات زنجیره فولاد و مس به سامانه نیما عملا واردات کالاهای لوکس غیرضرور مثل آیفون‌های رفرش از این محل متوقف شده است. سازمان توسعه تجارت ایران اعلام کرد عرضه زنجیره فولاد و فلزات رنگین مانند مس از این پس به سامانه نیما بازمی‌گردد، صادرکنندگان این زنجیره‌ها موظف به بازگشت ارز صادراتی خود به نیما ظرف مدت ۸۰ روز خواهند بود. این تصمیم گامی مهم برای اصلاح سیاست‌های ارزی است که طی ماه‌های گذشته، منابع ارزی کشور را به جای تأمین نیازهای ضروری، صرف واردات کالاهای غیرضروری کرده بود. در تغییر دیگری، مسئولیت تخصیص ارز از حوزه مشاور وزیر صمت به سازمان توسعه تجارت منتقل شد. این تغییر با هدف بهبود نظارت بر تخصیص منابع ارزی و جلوگیری از تکرار سیاست‌های ناکارآمدی مانند واردات در مقابل صادرات خود انجام شده است. با بازگشت زنجیره‌های ارزآور به سامانه نیما و واگذاری تخصیص ارز به نهادی تخصصی‌تر، انتظار می‌رود منابع ارزی به‌صورت هدفمندتر مدیریت شوند. کارشناسان تأکید دارند این تصمیم می‌تواند به تأمین کالاهای اساسی و واسطه‌های تولید کمک و از ورود کالاهای لوکس غیرضروری جلوگیری کند.

عملکرد کمّی حرف اول را در کشت گندم ایران می‌زند

نان کامل

سپهرغرب، گروه اقتصادی: محقق ارقام کشاورزی گفت: در کشور توسعه‌یافته بیشتر روی ابعاد کیفی تمرکز می‌شود اما در کشوری مانند ایران که قوت غالب مردم نان است جای اولویت تغییر می‌کند و عملکرد کمی حرف اول را می‌زند.

نان قوت غالب برخی کشورها از جمله ایران است. تقریباً نیمی از کالری ایرانیان از نان به دست می‌آید. با وجود تقاضا بالا برای این محصول سال به سال کیفیت آن پایین‌تر آمده و افزایش بازار آن سبب نشده تا نانوایان به دنبال بهبود کیفیت نان باشند. سال ۱۳۹۸ با حضور رئیس جمهور وقت در سازمان ملی استاندارد اجرای استاندارد ۱۰۴ ویژه گندم الزام شد.

در این راستا، برخی هم دلیل پایین بودن کیفیت نان را به روند پخت آن ندانسته و تاکید دارند بذر این محصول استراتژیک، نیاز به اصلاح دارد.

مسعود ترابی، سرپرست مرکز تحقیقات و توسعه کشاورزی استان تهران عنوان کرد: مشکل بی کیفیتی نان‌های سنتی به استاندارد گندم برنمی گردد. در مرکزهای تحقیقاتی، مواد ژنتیکی برای اصلاح ارقام گندم در حال استفاده است. تمام ژن پلاسماها از منابع داخلی بوده و خیلی متفاوت‌تر از دنیا نیست؛ یعنی اگر گندم با کیفیتی در دنیا است مواد ژنتیکی ما هم همان نوع است.

وی در پاسخ به این پرسش که آیا گندم ایرانی با نوع آلمانی به لحاظ کیفیت یکی است، گفت: این تفاوت شاید خیلی جزئی باشد. مواد تغذیه‌ای که حین مرحله داشت مزارع گندم در حال استفاده است، می‌تواند تأثیرگذار باشد. به عنوان نمونه، مطرح شد اگر کودهای ریزمغذی استفاده شود مثلاً میزان روی افزایش پیدا می‌کند که می‌تواند روی هوش افراد و بچه‌ها تأثیرگذار باشد. اما تأثیر معنادار نیست.

سرپرست مرکز تحقیقات و توسعه کشاورزی استان تهران اظهار کرد: بیشترین مشکل ما در نان مرغوب به کارخانه‌های آرد، نگهداری گندم، نانوایی‌ها بر می‌گردد و اینکه سبوس را از گندم جدا می‌کنند. مثال بارز اثبات این امر مقایسه پخت نان در روستاها و شهرها است. آیا کیفیت این دو نان شبیه هم است؟ بیشتر کیفیت به سبوس‌گیری بر می‌گردد.

چرایی روشن شدن تیرگی نان سنگک طی دهه اخیر

ترابی در ادامه سخنان خود یادآور شد: گندم هر چه چروکیده‌تر باشد خاصیت نانوایی آن بالاتر است. چون پروتئین گندم در پوست آن و نسبت پوست به مغز است. مثلاً اگر در کشور دیگری، گندمی تولید می‌شود که تپل است و حجم آندوسپرم یا نشاسته آن بیشتر باشد اینکه کیفیت نان بالاتر باشد این گونه نیست.

سرپرست مرکز تحقیقات و توسعه کشاورزی استان تهران در پاسخ به پرسشی دیگر اینکه مواد عالی خاک چقدر در کیفیت محصولات تأثیر دارد، توضیح داد: قطعاً بی تأثیر نیست. کیفیت نان خیلی ارتباطی به مواد ژنتیکی و مراحل کاشت، داشت و برداشت گندم پیدا نمی‌کند؛ آنچه در کیفیت نان تأثیر دارد به سیلو، آسیاب و نانوا بر می‌گردد. وی ادامه داد: استدلال من برای این سخن، گندم‌های خودمصرفی در روستاها برای پخت نان است. آیا واقعاً کیفیت آن با نان شهری قابل مقایسه است؟

این محقق گفت: باور ندارم کیفیت به ژنتیک گندم ارتباط پیدا می‌کند. معتقدم به روند گندم و تولید نان ارتباط دارد، یعنی فرایندی که از سیلو، بوجاری، آسیاب، انبار و دوباره در نانوایی برای پخت نان درست طی نمی‌شود.

وی اظهار کرد: عمده کیفیت نان به سبوس‌گیری است که جدا شده و در جای دیگر فروخته می‌شود. بعد آرد گندم با قیمت دیگر فروخته می‌شود. البته کیفیت تولید خمیر در نانوایی‌ها هم مهم است. روند درست کردن خمیر حداقل ۳ تا ۴ ساعت زمان نیاز دارد تا پروسه تخمیر طی شود اما این امر در نانوایی‌های شهر نادیده گرفته می‌شود. گروه ویتامین B در غلات می‌توانند در همان تخمیر تحت تأثیر قرار گیرند.

معیار کیفیت چیست؟

معیار ارزیابی کیفیت در محصول نهایی است. ترابی در این خصوص عنوان کرد: گندم چروکیده به لحاظ پروتئینی، خاصیت کشت‌سانی و... وضعیت بهتر از گندم‌های تپل که شرایط ایده‌آل را طی کرده‌اند، دارند. سرپرست مرکز تحقیقات و توسعه کشاورزی استان تهران با بیان اینکه در روستاها معمولاً گندم دیم کیفیت نان بهتر است، ادامه داد: آنچه کیفیت نان را در کشور تحت تأثیر قرار داده پروسه تولید آرد تا نان است.این پژوهشگر افزود: در حال حاضر ارقام جدید از سوی شرکت‌های خصوصی وارد می‌شود. در این خصوص باید پیگیری کرد که کیفیت نان آنها متفاوت‌تر از ارقام بومی ایران است؟ این موضوع نیاز به آسیب شناسی دارد.

وی پیشنهاد کرد: باید تمام انواع گندم‌هایی که در کشور تولید می‌شود و در اقلیم‌های گوناگون، با تغذیه‌های مختلف در شرایط آزمایشگاهی، نان تولید کنیم. در ادامه با نان مثلاً گندم آلمانی مقایسه شود.

اولویت کشور توسعه یافته و در حال توسعه

در ادامه بهنام زند از دیگر محققان در حوزه اصلاح ارقام و به نژادی گفت: وقتی یک اصلاح‌گر در حال معرفی رقم‌های جدید است فقط به جنبه‌های زراعی توجه نمی‌کند. در معرفی رقم گندم اصلاح شده برآیندی از صفات مناسب زراعی و کیفی مدنظر بوده، در نتیجه به نژاد، رقمی تولید نمی‌کند که عملکرد بالایی داشته باشد اما به هر قیمتی.

وی با بیان اینکه صفات کیفی ۱۰۰ درصد جز اولویت‌ها است، افزود: در کشور توسعه یافته‌ای مثل آلمان، قوت غالب مردم نان نیست. در یک سری کشورهای در حال توسعه از جمله ایران به دلیل اینکه توان اقتصادی در قشر زیادی از مردم ضعیف است بنابراین تأمین قوت آنها به دلیل وابستگی به این ماده غذایی مهم است.

وی اضافه کرد: این در جایی اثرگذار است که اولویت سیاست گذاری بخش کشاورزی تعیین می‌شود؛ اینکه در وهله اول به سراغ ارقام پرمحصول بروم یا ارقامی که اولویت شأن موضوع کیفی است. در کشور توسعه یافته بیشتر روی ابعاد کیفی تمرکز می‌کند اما در کشوری مانند ایران که قوت غالب نان است جای اولویت تغییر می‌کند و برعکس می‌شود و عملکرد کمی است که حرف اول را می‌زند.

وی با بیان اینکه در معرفی ارقام جدید محققان تلاش زیادی داشتند، گفت: در دو دهه اخیر چند رقم گندم از سوی مؤسسه اصلاح بذر و همین طور از سوی مؤسسه تحقیقات دیم کشور در حوزه غلات معرفی شده که بالای ۱۰۰ رقم است.

ارتباط گلوتن و کیفیت نان

در ادامه بصیر صمدی، رئیس بخش زراعی و باغی مرکز تحقیقات کشاورزی استان تهران با بیان اینکه کیفیت گندم را با پروتئین می‌سنجند. یعنی گلوتن، اظهار کرد: میزان گلوتن گندم ایرانی بین ۱۲ تا ۱۴ درصد است. خمیر که آماده می‌شود گلوتن در همان حالت کش آمدن خمیر دیده می‌شود.

وی افزود: گلوتن چون پروتئین بالایی دارد، اصلاح‌گر به دنبال این است که کیفیت نان افزایش یابد. به همین دلیل هر چقدر بتوانیم گندم‌هایی تولید کنیم که گلوتن بالایی داشته باشند نتیجه بهتری می‌گیریم.

صمدی در پایان با اشاره به اصلاح ارقام تصریح کرد: اکثر گندم‌هایی که عملکرد بالایی دارند گلوتن آنها پایین‌تر است و در کشور بیش از ۳۹۵ رقم اصلاح شده در محصولات باغی و زراعی معرفی شده است.

زنگ خطر افزایش مصرف گاز توسط مشترکان خانگی به صدا در آمد

مصرف بی رویه

سپهرغرب، گروه اقتصادی: همزمان با افزایش مصرف گاز به مرز ۶۰۰ میلیون متر مکعب زنگ خطر برای قطع مشترکان پر مصرف به صدا درآمده است.

سازمان هواشناسی از ابتدای هفته خبر از ورود توده هوای سرد به کشور و ماندگاری این هوای سرد در بسیاری از شهرها به ویژه شهرهای شمالی داده بود. ماندگاری دمای هوای سرد باعث شده بود که میزان مصرف گاز در بسیاری از شهرها از جمله کلان شهرها افزایش یابد و به بیش از ۶۰۰ میلیون متر مکعب برسد.

طبق اعلام رئیس مرکز راهبری شرکت ملی گاز میزان مصرف گاز کشور روز گذشته در بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء از مرز ۶۰۰ میلیون متر مکعب عبور کرد. طبق بررسی‌های صورت گرفته میزان مصرف گاز نسبت به روز گذشته ۲۰ درصد افزایش یافته است.

علیرضا کوشکی بیان کرد: هرچه مصرف گاز در خانه‌ها بیشتر شود، دولت به منظور حفظ فشار پایداری شبکه گاز، مجبور به محدویت در گاز رسانی در سایر بخش‌ها از جمله نیروگاه‌ها وصنایع می‌شود. در صورتی که اگر هر مشترک به میزان فقط ۲۰ درصد از مصرف خود را کاهش دهد، بیش از ۱۰۰ میلیون متر مکعب گاز کمتری مصرف خواهد شد کاهش ۲۰ درصدی مصرف گاز موجب می‌شود که زمستان را بدون قطعی گاز و برق سپری کنیم.

مدیر شبکه راهبردی امور گازرسانی گفت: تعداد استفاده کنندگان از گرماتاب‌ها در اماکن تجاری در سال‌های اخیر افزایش یافته و در این زمینه لازم است تمامی نهادها از جمله دولت و وزارت صنعت به کمک ما بیایند تا از هدررفت انرژی جلوگیری شود.

وی افزود: اگر مشخص شود که رستوران‌ها یا مراکز تجاری از گاز یا برق به طور غیرمجاز استفاده می‌کنند، برای بار اول به آنها اخطار داده می‌شود. اما اگر به اخطارها توجه نشود، گاز آنها قطع و مصرف آنها با بالاترین تعرفه محاسبه می‌شود. سال گذشته در تهران ۳۴ میلیارد تومان جریمه برای مراکز تجاری که به این شیوه عمل کرده بودند، صادر شد.

این درحالیست که بیش از ۵۹ درصد از مصرف گاز مربوط به بخش خانگی و تجاری است وهمین افزایش مصرف از سوی مصرف کنندگان خانگی باعث می‌شود که گاز صنایع و کارخانجات قطع شود.

گاز ادارات پر مصرف هم قطع شد

در همین زمینه به تازگی جلسه‌ای با حضور سه وزیر نیرو، نفت و صمت و معاون اجرایی رئیس جمهور برگزار و تصمیمات مهمی هم برای مدیریت مصرف گاز در ادارات و هم کاهش ناترازی انرژی گرفته شد.

در ادامه محمدجعفر قائم‌پناه، معاون اجرایی رئیس جمهور در خصوص تمهیدات اجرایی برای کنترل مصرف گاز در ادارات دولتی گفت: یک بخش جبران ناترازی مربوط به افزایش تولید است و از سوی دیگر باید مصرف نیز مدیریت شودو از مصرف بی‌رویه به نوعی جلوگیری شود که از آن جمله می‌توان به کنترل مصرف در سیستم‌های گرمایی در رستوران، استخر و باغ‌ها اشاره کرد تا مصرف گاز پایین بیاید و حتی در مواردی ممکن است این مراکز تعطیل شود.

معاون اجرایی رئیس جمهور با بیان اینکه زمستان زودهنگام شروع شده و دمای هوا نسبت به پارسال ۴ تا ۵ درجه کمتر شده، گفت: تولید برق نیاز به سوخت دارد و اگر سوخت ناکافی باشد برق قطع می‌شود، بنابراین دنبال این هستیم که ناترازی را در بخش سوخت مدیریت کنیم.

قائم پناه‌با بیان اینکه در صورتی گاز خانگی با همین روند مصرف شود، منجر به تعطیلی کارخانه‌ها خواهد شد گفت: این در حالی است که امسال از سوی مقام معظم رهبری، سال جهش تولید نام‌گذاری شده و خاموشی صنایع مانع از تحقق جهش تولید می‌شود که گرانی و بیکاری به دنبال دارد. امیدوارم مردم همراهی کنند تا ناترازی انرژی را امسال پشت سربگذاریم و در سال‌های آینده با تمهیدات وزیر نیرو برای تولید برق خورشیدی این ناترازی جبران شود.

در همین زمینه بازرسی و پایش‌ها برای کنترل مصرف گاز در ادارات دولتی، خصوصی و همچنین مراکز تجاری و تفریحی از سوی کارشناسان شرکت ملی گاز صورت گرفته است که در همین رابطه طبق اعلام مأموران گاز برخی از ادارات به دلیل عدم رعایت دمای رفاه قطع شده و برخی از ادارات هم هشدار دریافت کرده اند.

طبق اعلام شرکت ملی گاز تاکنون گاز حدود ۵۰ اداره پرمصرف قطع شده است دولت همچنین برای مدیریت مصرف گاز به ویژه برای مشترکان پرمصرف و خیلی پر مصرف تمهیداتی را در نظر گرفته که یکی از اقدامات افزایش تعرفه گاز آنها تا ۹۵ درصد بوده است.

در همین زمینه هوشنگ صیدالی مدیر هماهنگی امور گاز رسانی در یک برنامه تلویزیونی با اشاره به این که حدود ۲۸ میلیون مصرف کننده گاز در بخش‌های مختلف داریم گفت: برای حفظ پایداری در کل صنعت کشور، مشترکین خانگی باید در میزان مصرف گاز صرفه جویی انجام دهند.

تعرفه گاز مشترکان خیلی پر مصرف تا ۹۵ درصد افزایش یافت

مدیر هماهنگی امور گازرسان هم گفت: ما تقریباً پنج درصد از مصرف گاز طبیعی در پله‌های ۱۱ و ۱۲ است که پله‌های بسیار پرمصرفی هستند، طبق مصوبه تصویب و ابلاغ شده، مشترکینی که در این دو پله قرار دارند شامل طرح‌های تشویقی و تنبیهی می‌شوند.

وی گفت: تشویق‌های که سال ۹۹ یک مصوبه‌ای را در این خصوص داشتند که به تبع آن، سال گذشته حدود چهل هزار میلیارد ریال تشویق کردند آنهایی که درست مصرف کردند؛ یعنی روی قبوض آنها، این مشخص بود برای مصرف آنها نسبت به سال گذشته و امسال هم همین وضعیت را ما داریم برای آنهایی که حداقل ۱۰ درصد از مصرف خود نسبت به سال گذشته کمتر شود و بعد ۱۵ درصد از این مصرف، به نسبت ۱۵ درصد از این مصرف در قبض آنها بخشودگی نمایان خواهد شد و در آن بخشی هم که برای تنبیه آنهایی که رعایت مصرف را نکنند و وضعیت‌شان، وضعیت مناسبی نباشد، به ازای هر مترمکعبی که مصرف می‌کنند با بالاترین نرخ داخلی محاسبه می‌شود که حدود نزدیک ۱۱هزار و ۵۰۰ تومان است.

براساس این گزارش حال با توجه به کاهش دمای هوا و افزایش میزان مصرف گاز امیدواریم این‌تمهیدات از جمله بالا رفتن تعرفه گاز و قطع گاز مشترکان پر مصرف بتواند بخشی از این ناترازی‌ها و افزایش مصرف گاز مدیریت شود.

انحراف بانک‌ها از تأمین مالی تولید به بنگاه‌داری پر سود

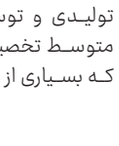

نظام بانکی

سپهرغرب، گروه اقتصادی: یک اقتصاددان از پرداخت تسهیلات بانک‌ها به شرکت‌های زیرمجموعه خود و ورود آن‌ها به فعالیت‌های غیرمولد مانند خرید املاک و بنگاه‌داری به‌جای حمایت از تولید انتقاد کرد.

بانک‌ها در هر اقتصادی، نقش حیاتی در تأمین مالی بخش تولید و رشد اقتصادی ایفا می‌کنند. وظیفه اصلی این مؤسسات مالی، جمع‌آوری سپرده‌ها از مردم و تخصیص آن به تسهیلات تولیدی، تجاری و سرمایه‌گذاری‌های مولد است.

در واقع، بانک‌ها باید با فراهم‌کردن منابع مالی برای بخش‌های مولد اقتصاد، مانند تولید کالا و خدمات، زمینه‌ساز ایجاد اشتغال، افزایش بهره‌وری و رشد اقتصادی پایدار شوند. اما در سال‌های اخیر، شاهد انحراف جدی بانک‌ها از این وظیفه اصلی بوده‌ایم.

بانک‌ها به‌جای تمرکز بر تأمین مالی بخش‌های تولیدی، به فعالیت‌هایی غیرمولد و کم‌ریسک مانند سرمایه‌گذاری در بازار مسکن، خرید سهام شرکت‌ها و حتی راه‌اندازی بنگاه‌های اقتصادی خود پرداخته‌اند. این روند نه‌تنها منجر به تخصیص نادرست منابع مالی می‌شود، بلکه تبعات منفی عمیقی برای اقتصاد کشور دارد.

یکی از مهم‌ترین چالش‌های این وضعیت، پرداخت تسهیلات کلان بانک‌ها به شرکت‌های زیرمجموعه خود است. در شرایطی که بانک‌ها باید منابع مالی خود را در جهت تأمین نیازهای تولیدی و توسعه کسب‌وکارهای کوچک و متوسط تخصیص دهند، شاهد آن هستیم که بسیاری از بانک‌ها تسهیلات گسترده‌ای به شرکت‌های وابسته خود ارائه می‌دهند.

لازم به ذکر است، مطابق با گزارش رسمی مرکز پژوهش‌های مجلس، بانک‌ها در سال ۱۴۰۱، بیش از ۲۳۰ هزار میلیارد تومان به شرکت‌های زیرمجموعه وام پرداخت کرده اند، البته این رقم مطابق با خود اظهاری بانک‌ها بوده و رقم نهایی بسیار بیشتر از عدد اعلام است.درواقع مطابق با اعلام نظر کارشناسان این مرکز، برخی از بانک‌ها، اسامی شرکت‌های مرتبط با خود را به شکل کامل اظهار نکرده اند و شاید بتوان گفت میزان تسهیلات بانک‌ها به شرکت‌های زیرمجموعه خود در حدود ۴۰۰ هزار میلیارد تومان است.

این انحراف از وظایف اصلی بانک‌ها، علاوه بر افزایش ریسک‌های اقتصادی، به ایجاد یک وضعیت تورمی و فسادآلود منجر شده است.

یکی از دلایل اصلی این روند، جذابیت بالای سود در فعالیت‌های غیرمولد است. سرمایه‌گذاری در بخش‌هایی مانند املاک و مستغلات، بازده سریع و مطمئن‌تری نسبت به سرمایه‌گذاری در بخش‌های تولیدی دارد.

این امر، باعث می‌شود که بانک‌ها به‌جای حمایت از پروژه‌های تولیدی و ایجاد اشتغال، منابع خود را در مسیرهایی قرار دهند که به سودآوری کوتاه‌مدت و تأمین منافع شخصی سهام‌داران خود کمک می‌کند، نه به نفع اقتصاد ملی.

انحراف بانک‌ها از فعالیت‌های اصلی و تبعات آن برای اقتصاد

مرتضی افقه، اقتصاددان و عضو هیئت‌علمی دانشگاه در گفت‌وگو با خبرنگار مهر، یکی از مهم‌ترین چالش‌های اقتصادی کشور را انحراف بانک‌ها از مسیر اصلی خود و ورود به فعالیت‌های غیرمولد عنوان کرد و گفت: این موضوع بسیار مهم و چالش‌برانگیز است.

به گفته وی، بسیاری از بانک‌ها به‌جای تمرکز بر وظیفه اصلی خود یعنی تأمین مالی بخش تولید، به سمت فعالیت‌هایی مانند سرمایه‌گذاری در بازار مسکن، سهام و حتی ایجاد بنگاه‌های اقتصادی رفته‌اند.

وی افزود: این انحراف تبعات بسیار جدی برای اقتصاد کشور دارد. به‌عنوان نمونه، یکی از بانک‌های خصوصی کشور ۲۵ هزار میلیارد تومان به شرکت زیرمجموعه خود تسهیلات پرداخت کرده است که خلاف قوانین رسمی کشور است.

اجرای قوانین می‌تواند منافعی را برای برخی افراد با خطر مواجه کند و همین موضوع باعث شده برخی مسئولین از اجرای جدی قوانین خودداری کنند. وی اصلاح وضعیت نظام بانکی را فرایند زمان‌بر و پیچیده‌ای دانست و افزود: این اصلاحات نیازمند اراده سیاسی قوی و همکاری همه دستگاه‌های ذی‌ربط است.

سودآوری بالای فعالیت‌های غیرمولد و تسهیلات کلان بانک‌ها به خود

افقه یکی از دلایل اصلی این انحراف را سودآوری بالای فعالیت‌های غیرمولد دانست و گفت: فعالیت‌های غیرمولد، بازدهی سریع‌تر و مطمئن‌تری برای بانک‌ها دارند؛ بنابراین، بانک‌ها ترجیح می‌دهند تسهیلات خود را به شرکت‌های زیرمجموعه‌شان اختصاص دهند تا از این فعالیت‌ها سود بیشتری کسب کنند. وی همچنین بر لزوم توجه به فقدان نظارت کافی و خلأهای قانونی در این زمینه تأکید کرد و افزود: این عوامل باعث شده‌اند بانک‌ها ریسک کمتری را در این نوع فعالیت‌ها احساس کنند. افقه در خصوص نقش نظارتی بانک مرکزی نیز گفت: متأسفانه بانک مرکزی تاکنون نتوانسته به‌اندازه کافی در کنترل این انحرافات موفق باشد و دلایل مختلفی نظیر پیچیدگی سیستم بانکی، نفوذ گروه‌های قدرتمند در تصمیم‌گیری‌ها و کمبود ابزارهای نظارتی مؤثر وجود دارد که مانع از عملکرد صحیح بانک مرکزی در این زمینه می‌شود.

نفوذ سهام‌داران در تصمیم‌گیری‌های بانک مرکزی

این کارشناس اقتصادی در پاسخ به سوال خبرنگار مهر در خصوص نفوذ برخی سهام‌داران در تصمیم‌گیری‌های بانک مرکزی گفت: نفوذ سهام‌داران بانکی، به‌ویژه در بانک‌های خصوصی، باعث شده تصمیم‌گیری‌ها به نفع گروه‌های خاص و به زیان اقتصاد کلان باشد.

وی بر لزوم افزایش شفافیت در تصمیم‌گیری‌های بانکی و بازنگری در قوانین مربوط به مالکیت و کنترل بانک‌ها تأکید کرد.

راهکارها و اصلاحات موردنیاز

افقه ضمن اشاره به ضعف نظارت و برخورد با تخلفات، گفت: اجرای قوانین می‌تواند منافعی را برای برخی افراد با خطر مواجه کند و همین موضوع باعث شده برخی مسئولین از اجرای جدی قوانین خودداری کنند.

وی اصلاح وضعیت نظام بانکی را فرایند زمان‌بر و پیچیده‌ای دانست و افزود: این اصلاحات نیازمند اراده سیاسی قوی و همکاری همه دستگاه‌های ذی‌ربط است. بااین‌حال، با اقدامات جدی و پیگیرانه، وضعیت بانک‌ها در آینده نزدیک بهبود خواهد یافت.در پایان، افقه به پیشنهاد وزیر اقتصاد در خصوص بنگاه سازی بانک‌ها اشاره کرد و گفت: پیشنهاد آقای همتی برای اصلاح وضعیت بانک‌ها قابل‌توجه است.

اما ضمانت اجرایی این اصلاحات بستگی به اقدامات جدی بانک مرکزی و نظارت مؤثر بر بانک‌ها دارد.

تنها درصورتی‌که قوانین به طور دقیق اجرا شوند و موانع کسب‌وکار کاهش یابند، می‌توان امیدوار بود که بانک‌ها به سمت فعالیت‌های مولد حرکت کنند و نقش واقعی خود را در اقتصاد ایفا نمایند.

سپهر غرب روزنامه صبح کشور

صاحب امتیاز: مسعود جواندل | مدیرمسئول: سیدحسن قشمی
سردبیر : زهره پوروهابی | دبیر: سمیرا گمار
| گستره توزیع: استان‌های ایلام - کرمانشاه - کردستان - مرکزی - همدان |

مرا اسکن کنید

▪ یکشنبه ۱۸ آذرماه ۱۴۰۳ ▪
▪ سال سیزدهم ▪ شماره ۳۰۱۳ ▪

حدیث

امام علی علیه‌السلام:
اِلتَّوَکُّلِ عَلَی‌اللهِ نِجاةٌ مِنْ کُلِّ سوءٍ وَحِرْزٌ مِنْ کُلِّ عِدوٍّ؛
توکل بر خداوند، مایه نجات از هر بدی و محفوظ بودن از هر دشمنی است.
بحارالأنوار، ج۷۸، ص۷۹، ح۵۶

www.sepehrpress.ir @sepehrgharb Email: sepehrgharb.news@gmail.com sepehrgharb

از تجار بپرسید که نبودن FATF چه مشکلی ایجاد کرده است

ایران قوی

سپهرغرب، گروه ایران و جهان: رئیس دولت چهاردهم گفت: ما می‌توانیم مشکل را حل کنیم، اما باید واقعیت را ببینیم. شما سرمایه‌های کشور هستید شما شواهد بیاورید ما می‌پذیریم لازم نیست باهم دعوا کنیم. وقتی باهم بتوانیم گفت وگو کنیم دعوایی وجود ندارد. FATF را قبول ندارند. بگویند چرا قبول نداریم؟ بنشینیم بحث کنیم. می‌توانیم به نتیجه برسیم. از همه تجار بپرسید که نبودن FATF چه مشکلی ایجاد کرده است. بروید بپرسید. واقعیت تلخ است، اما باید پذیرفت. ما نمی‌خواهیم در برابر هیچ قدرتی وا دهیم ما قدرتمند هستیم، اما باید خود را بالا بکشیم. با شعار و داد زدن نمی‌توان مشکل مملکت را حل کرد.

مسعود پزشکیان با حضور در دانشگاه صنعتی شریف به مناسبت روز دانشجو، در جمع دانشجویان این دانشگاه اظهارکرد: خدمت شما اساتید و نمایندگان سلام و خداقوت می‌گویم. اول جو دانشگاه و روندی که از دانشجو انتظار می‌رود، را مطرح می‌کنم. یکی از برادران می‌گفت نهج البلاغه به تو چه راه حلی نشان می‌دهد. این وصیت حضرت علی(ع) است. بعد اشاره می‌کنم که چگونه می‌شود مشکلات را حل کرد و به وفاق رسید. همه این‌ها هم زبان اعتقادی و هم زبان عامی دارد. امام علی(ع) بارها در وصیت خود گفته است.

وی اضافه کرد: من خیلی برام مسئله بود که جریان فلسطین و جریان‌های مردمی در آمریکا و اروپا فریاد دانشجویان بلند بود، اما دانشجویان ما آنطور که باید اعتراض نکردند.

رئیس جمهور در ادامه اظهار کرد: در یک جایی یک عده جانی و افرادی که دم از حقوق بشر می‌زنند، زن و کودک را بمباران می‌کنند. هر کسی این کار را می‌کند باید اعتراض کنیم. حضرت علی(ع) در وصیت خود همه را به تقوا دعوت می‌کند. تقوا یعنی انجام دادن کاری که بدون خطا به نتیجه برسد. وقتی بدون خطا مریض را از اتاق عمل بیرون بیاورید، متقی هستید. تقوا یعنی حرکت بدون خطا. امام علی(ع) می‌گوید دنبال دنیا راه نیافتید. حتی اگر دنیا دنبال تو راه افتاد. منظورم این نیست که آدم متقی فقیر است بلکه متقی نخبه، خلاق و الهام بخش است، ولی علم و مهارت و توانش را باید در اختیار حق و عدالت بگذارد نه برای دنیا.

رئیس جمهور در ادامه با بیان اینکه فردی می‌تواند حق بگوید که وابسته به پست و مقام نیست، گفت: اگر دنیا را از چنین فردی بگیرند برای او مهم نیست، چون همیشه از حق دفاع می‌کند. این خصلت دانشجو است.

وی تاکید کرد: دانشجو وابسته به پست و مقام نیست و بدون وابستگی می‌تواند حرف خود را بزند. امام علی(ع) در ادامه می‌فرماید همیشه طرف مظلوم بایستید. طرف ظالم نایستید. باور شما باید به این باشد که تلاش کنید که در جبهه مظلومین باشید. اینکه یک عده قلدر و گردن کلفت خواستند ظلم کنند انسان عادل فریاد می‌کشد. در دانشگاه‌های اروپا و آمریکا دانشجویان فریاد کشیدند. این انتظار از شما نیز می‌رود. مگر شما خیلی از مشکلات را حل نکردید. حل مشکلات در عرض یک روز و ۱۰ روز ممکن نیست.

وی در ادامه خاطر نشان کرد: اول باید بتوانیم درست برنامه نوشته و سپس درست اجرا کنیم. خداوند در قرآن می‌فرماید که چه کسی ظالم تر از فردی است که تکذیب کرده و به خدا دروغ بگوید و در مقابل حرف درست بایستد. جهنم جای کافران نیست؟ جای ظالمان نیست؟ ظلمی بالاتر از نپذیرفتن حرف حق نیست. اگر حرف درست آورده شود و سر خم کنیم، این فرد متقی است. کلمه طیبه و خبیثه را در قرآن نگاه کنید. کلمه خبیثه یعنی حرف مفت. کسانی که ایمان دارند حرف ثابت و محکم می‌زنند. یعنی مستند علمی دارد.

وی افزود: چرا ما اینجاییم؟ چون بدون شواهد علمی تصمیم گرفته و دعوا کردیم. ما قبل انقلاباز در دانشگاه بحث می‌کردیم. هر طرف حرف خود را می‌زد. کسی که منطق ضعیف تر داشت از میدان کنار می‌رفت. بر اساس منطق باید باهم گفت وگو کنیم. شما امید فردا مملکت هستید. دعوای جناح و دسته‌های ما این بود که هر کدام می‌گفتند ما بهتر می‌توانیم به مردم خدمت کنیم. رئیس جمهور ادامه داد: امروز بدجوری با مشکل مواجه هستیم. من پزشک هستم. ما پزشک‌ها اول درد را ارزیابی می‌کنیم. تا مریض واقعیت را نگوید ما نسخه درست نمی توانیم، بنویسیم. تا مشکلات جامعه را تشخیص ندهیم، نمی توانیم آن را حل کنیم.

وی در ادامه خاطر نشان کرد: در هیچ کجای دنیا اینگونه چراغ و لوستر حتی در لوکس ترین هتل‌ها روشن نمی‌کنند. بعد وقتی می‌گوییم باید تعدیل کنیم، می‌گویند نه. چه کسی بیشتر از یارانه برق و انرژی استفاده می‌کند ثروتمند یا فقیر؟ چرا من باید ۱۰ برابر استفاده کنم، اما آدم فقیر خیلی کم تر بهره مند شود. برای اصلاح روند به کمک شما نیاز داریم. به هر چه دست می‌زنیم می‌گویند دست نزن. خب به چه دست بزنیم؟ در برق و آب و نفت و بنزین مشکل داریم به هر جا دست بزنیم یکی دردش می‌آید. یک بیمار را اگر بخواهیم درمان کنیم، ساده‌ترین راه قرص است که ممکن تلخ باشد.

رئیس جمهور در ادامه بیان کرد: ما نیاز به راه درست و اجرای درست داریم. ما نیاز به کمک همه داریم تا راه درست را پیدا کنیم. همان FATF را بیایید داخلی حل کنیم. در داخل آن را پیاده کنیم. آمریکا می‌فهمد کدام کشتی و کالا کجا می‌رود، اما ما در این مملکت یک کشتی با بارش گم شود، پیدا نمی‌کنیم. دوست ما رفت کانادا دوره ببیند. جراح مغز بود. به من گفت در کانادا رفتم با خانم اجاق گاز بخریم. قیمتش مناسب بود گفتیم ما می‌خواهیم یک ماه دیگر می‌رویم گفت ببر. یک ماه بعد هنگام خروج از فرودگاه گفتند اول پولش را بدهید بعد بروید. در سیستم داده خیلی راحت همه چیز تحت کنترل است.فکر می‌کنید اسرائیل چگونه ترور انجام می‌دهد؟ همه چیز را راحت رصد می‌کند.

رئیس جمهور در ادامه بیان کرد: نماینده بودیم می‌گفتند دارایی و داشته‌هایتان را بنویسید، نماینده آنچه که خود داشت را باید می‌نوشت، اما دارایی بچه‌هایی که تحت تکفل نماینده نیستند را الزامی نداشت بنویسد. من به اسم بچه‌ام می‌توانم اموالی را بزنم.شما در خارج اگر بروید می‌بیند دلار به راحتی به حساب شما نمی ریزند. باید مشخص شود از کجا آمده است. همه مشکلات ما به سیستم باز می‌گردد. شما می‌توانید کمک کنید سیستم اصلاح شود.اگر دانشگاه و اساتید وسط بیایند مشکل حل می‌شود.وی خاطرنشان کرد: ما در به در دنبال استاندار و بخشدار بودیم به سادگی پیدا نمی کردیم کسی که مشکل نداشته باشد مقبولیت داشته باشد. با مصیبت و پرس و جو و گفت‌وگو آخرین استاندار را هفته گذشته معرفی کردیم. ما بر اساس سلسله مراتب بالا نیامدیم. توانمندی فردی، اجتماعی و توانمندی ساختاری برای توسعه لازم است و مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

وی در ادامه بیان کرد: آیا مهندسان و بازاریان و اقشار مختلف جامعه ما یک هدف مشخصی را دنبال می‌کنند؟ جامعه‌ای که ساختار و طبقات آن هدفمند حرکت کنند، رشد یافته‌تر است. در جامعه ما چقدر این توانمندی اجتماعی شکل گرفته است. تا دلتان بخواهد آدم‌هایی که اصلا در ساختار نیستند را آوردیم و به آنان مسئولیت دادیم. بدترین مسئله این است که نگاه سیاست گذاران ما این است که فلانی دو سال کار کرده حالا یکی دیگر بیاوریم، ببینیم چه می‌کند. یعنی ما نمی دانیم کجا می‌رویم. یکسری آدم می‌آوریم هر کاری می‌خواهند انجام می‌دهند و سپس سراغ نفر بعدی می‌رویم. ما اگر راه و نقشه را بلد باشیم آدم‌ها عوض می‌شوند، مسیر عوض نمی شود ما آدم را عوض می‌کنیم کل سیستم هم عوض می‌شود.

وی در ادامه بیان کرد: از ابتدا گفتم سیاست‌های کلی رهبری نقشه راه ما است. چشم انداز زیبایی است. من کاری ندارم مسلمان هستیم یا نه. این چشم انداز که در منطقه بهترین باشیم، مورد قبول همه است. برای چه دعوا می‌کنیم؟ این گوی و این میدان هر که مدعی است که می‌تواند مشکلی را حل کند ما استقبال می‌کنیم و بستر را فراهم می‌کنیم تا به میدان بیاید.

وی در ادامه بیان کرد: شما نخبگان می‌توانید مشکلات را درست کنید با قهر کردن هم حل نمی‌شود. مملکت مال شماست. باید دست به دست هم دهیم تا مملکت را درست کنیم. چشم انداز رهبری اگر اجرا شود، ما باهم دعوا نداریم ولی باید افراد توانمند به میدان آمده وآدم‌های بی‌عرضه کنار بروند. ما اگر بتوانیم راه را درست برویم خود به خود آدم‌ها پیدا می‌شوند.

پزشکیان در ادامه بیان کرد: ما ارتباط خود را با دانشگاه افزایش می‌دهیم دانشگاه ما اکنون نسل دو است. ما دانشگاه نسل چهار می‌خواهیم که در درون جامعه هستند و حل مشکلات را پیش می‌برند. الان دانشگاه نسل پنج راه اندازی شده است که برای ۱۰۰ سال آینده برنامه دارند. دانشگاه باید مشکل جامعه را حل کند. انتظار ما این است حق طلب شوید، حق طلب چپ و راست نمی شناسد. شما شواهد علنی و کارشناسانه دهید ما می‌پذیریم. قرار نیست من چون رئیس جمهور هستم شب بخوابم و فردا صبح دل و روده جامعه را بیرون بریزم و نتوانم جمع کنم. ما حق نداریم همین طوری یک شب تصمیم بگیریم. باید دنبال مستندات علمی و تجربه و نظر عقلا باشیم.

وی در ادامه بیان کرد: حضرت علی(ع) زمانی که خلیفه می‌شود می‌گوید کسی که سیر جریان‌ها و تجربه‌ها را ببیند اگر تقوا داشته باشد تصمیم غلط نمی گیرد. ما باید بر اساس مستندات علمی و شواهد تصمیم بگیریم.

آینده جایی است که شما می‌خواهید. شما می‌توانید مملکت را بسازید. رفتن ساده است، اما می‌توانید بمانید و ایرانی سربلند با جایگاه الهام بخش بسازید.

وی در ادامه خاطر نشان کرد: ما هیچ کم نداریم. هم نیروی انسانی خوب داریم. هم منابع آسمانی داریم. باید بپذیریم به علما و کارشناسان و نخبه‌ها احترام بگذاریم. با لابی و رانت در جایگاه‌ها نیاییم.

رئیس جمهور تصریح کرد: ما آماده ایم همراه دانشگاه و اساتید مشکلات را حل کنیم. باید بپذیریم که گرفتار هستیم. ما مشکل داریم اگر نتوانیم مصرف گاز و انرژی را کنترل کنیم زمستان نمی توانیم گاز منازل را تامین کنیم. اینکه می‌گوییم به خصوصی میدان دهیم، پس چرا هرجا گیر می‌افتیم گاز کارخانه تولیدی را قطع می‌کنیم.

چرا گاز دولت را قطع نکنند، اما گاز تولیدی را قطع می‌کنیم؟

وی افزود: ما می‌توانیم مشکل را حل کنیم، اما باید واقعیت را ببینیم. شما سرمایه‌های کشور هستید شما شواهد بیاورید ما می‌پذیریم لازم نیست باهم دعوا کنیم. وقتی باهم بتوانیم گفت وگو کنیم دعوایی وجود ندارد. FATF را قبول ندارند. بگویند چرا قبول نداریم؟ بنشینیم بحث کنیم. می‌توانیم به نتیجه برسیم. از همه تجار بپرسید که نبودن FATF چه مشکلی ایجاد کرده است. بروید بپرسید. واقعیت تلخ است، اما باید پذیرفت. ما نمی خواهیم در برابر هیچ قدرتی وا دهیم ما قدرتمند هستیم، اما باید خود را بالا بکشیم. با شعار و داد زدن نمی توان مشکل مملکت را حل کرد.

وی در پایان با تاکید بر اینکه روز دانشجو روز حق جویی و حق طلبی است، گفت: ما هم تا جای ممکن بستر را فراهم می‌کنیم تا آزادانه حرف خود را بزنید.

فخر یک، گام بلند ارتش برای فضایی شدن

ارتش

سپهرغرب، گروه ایران و جهان: پرتاب موفق ماهواره «فخر یک» ارتش با پرتابگر ماهواره‌بر سیمرغ وزارت دفاع، گامی بلند برای ورود ارتش به عرصه فضا بود.

ایران اسلامی نهمین کشور دنیا پس از شوروی، ایالات متحده آمریکا، فرانسه، ژاپن، چین، بریتانیا، هند و رژیم صهیونیستی است که مستقلاً موفق به پرتاب ماهواره شده است.

ایران از سال ۲۰۰۵ میلادی و با ارسال ماهواره «سینا ۱» به باشگاه کشورهای فضایی پیوست، ماهواره‌ای که به کمک روسیه به آسمان فرستاده شده بود و در این مسیر سازمان فضایی ایران برنامه‌ریزی برای استفاده از فضا و گسترش فناوری‌های فضایی در کشور با استفاده از دانش بومی و همکاری‌های بین‌المللی را در دستور کار خود قرار داد.

بعد از این بود که با ایجاد زیر ساخت‌های علمی کشور توانست علاوه بر طراحی و ساخت ماهواره به سمت پرتاب آنها نیز پیش برود که این امر با توسعه پایگاه‌های فضایی محقق شد که از آن جمله می‌توانیم به پایگاه‌های فضایی «امام خمینی (ره) سمنان»، «پایگاه فضایی قم»، «مرکز فضایی البرز» و «پایگاه فضایی چابهار» اشاره کرد.

از میان این پایگاه‌ها، پایگاه فضایی سمنان به عنوان بزرگ‌ترین و البته شناخته شده ترین پایانه فضایی کشور به شمار می‌رود.

علاوه بر توسعه پایگاه‌های فضایی، توسعه ماهواره‌برها نیز در دستیابی کشور به چرخه طراحی تا تولید ماهواره‌های بومی مؤثر بوده است. ماهواره‌بر سفیر در سال ۱۳۸۷ و ماهواره بر «سیمرغ -۲» در سال ۱۳۹۶ طراحی و ساخته شد و پس از آن ماهواره‌برهای «سریر» و «سروش» برای حمل ماهواره‌ها عرضه شدند.

ماهواره مخابراتی «فخر ۱» ارتش در مدار

صبح روز جمعه (۱۶ آذر ۱۴۰۳) ماهواره «فخر یک» ارتش جمهوری اسلامی ایران با پرتابگر ماهواره‌بر سیمرغ وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به فضا پرتاب شد و با موفقیت در مدار قرار گرفت.

در این پرتاب، ماهواره بر سیمرغ که یک ماهواره بر سوخت مایع دو مرحله‌ای است توانست با تزریق موفق علاوه‌بر ماهواره فخر۱، بلوک انتقال مداری سامان ۱ با وزن مجموع ۳۰۰ کیلوگرم رکورد جدیدی را در کشور رقم بزند. ماهواره بر سیمرغ تنها پرتابگر توسعه داده شده در کشور جهت انتقال چنین محموله‌هایی به مدارات LEO محسوب می‌شود.

دقت در تأمین سرعت مورد نیاز تزریق، با تلورانس کمتر از ۵۰ متر در ثانیه در سرعتی معادل ۷۷۵۴ متر بر ثانیه (کمتر از ۱/۰ درصد) از دستاوردهای بزرگ این پرتاب، برای ماهواره بر سیمرغ است.

مشخصات پروازی ماهواره بر سیمرغ در پرتاب انجام شده؛ وزن ماهواره بر: حدود ۸۰ تن، زمان کارکرد در مرحله اول: حدود ۱۰۵ ثانیه، زمان کارکرد مرحله دوم: ۳۴۰ ثانیه، سرعت در لحظه تزریق: ۷۷۵۴ متر بر ثانیه، جزئیات ماهواره تصویربرداری «فخر-۱». محرم غیاثوند رئیس گروه فضایی صاایران با بیان اینکه این ماهواره به منظور پاسداشت خدمات دانشمند شهید دکتر محسن فخری زاده به نام «فخر۱» نامگذاری شده است اظهار کرد: جرم ماهواره فخر -۱ کمتر از ۱۰ کیلو گرم است از این رو در دسته نانو ماهواره‌ها طبقه‌بندی می‌شود.

وی افزود: با توجه به اینکه نانو ماهواره «فخر۱» به عنوان محموله جانبی در پرتاب استفاده می‌شود هدف اولیه آن تثبیت فناوری‌های پرتاب‌های چندگانه در کشور است از این رو مأموریت اصلی ماهواره اثبات فناوری‌های کلیدی مورد نیاز در منظومه ماهواره‌های مکعبی است که توانایی پشتیبانی از ماهواره‌های تصویربرداری و پایش طیف الکترومغناطیسی را دارا هستند. رئیس گروه فضایی شرکت صاایران زیر سامانه‌های به کار رفته شده در این ماهواره شامل رایانه مرکزی، مدیریت توان و انرژی، ارتباطات رادیویی، موقعیت یابی و ناوبری و تعیین کنترل وضعیت است که اغلب این تجهیزات توسط شرکت‌های دانش بنیان داخلی در مقیاس نانو ماهواره‌ها برای اولین بار بومی‌سازی شده‌اند.

ارزیابی عملکرد این زیر سامانه‌ها و تجهیزات مربوط در شرایط مختلف اقلیم فضایی به منظور اطمینان از توانایی پشتیبانی از مأموریت‌های تصویربرداری و پایش طیف الکترومغناطیسی از اهداف ثانویه پرتاب ماهواره «فخر۱» به شمار می‌رود که از نتایج آنها در منظومه ماهواره‌های مکعبی استفاده می‌شود.

«سامان ۱» پس از تثبیت به ۷۰۰۰ کیلومتری می‌رود

سید احمد حسینی مونس سخنگوی گروه فضایی وزارت دفاع در گفتگویی با اشاره به پرتاب امروز بلوک انتقال مداری «سامان ۱» و ماهواره مخابراتی «فخر۱» گفت: با این پرتاب نصاب جدیدی در صنعت فضایی کشور ثبت شد. به نحوی که برای اولین بار محموله‌هایی با مجموع وزن ۳۰۰ کیلوگرم در مدار تزریق شد.

وی افزود: ما در این چرخه دارای ماهواره‌بر، ماهواره و بلوک انتقال مداری را دارا هستیم که این مأموریت با محوریت سازمان هوافضای وزارت دفاع و توسط ماهواره‌بر سیمرغ انجام گرفت.

سخنگوی گروه فضایی وزارت دفاع تصریح کرد: ماهواره‌بر سیمرغ در مجموعه وزارت دفاع و بلوک انتقال مداری در مجموعه وزارت ارتباطات توسعه داده شده و ماهواره فخر۱ در شرکت صاایران وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تولید شده است.

مأموریت بلوک انتقال مداری «سامان ۱»

وی ادامه داد: پس از تزریق یک محموله به مدار این قابلیت وجود دارد که محموله مورد نظر پس از تثبیت، حرکت خود از مدارات پایین به سمت مدارات بالا را آغاز کند و روند ارتقای مداری انجام شود.

حسینی‌مونس افزود: بلوک انتقال مداری «سامان ۱» این وظیفه را دارد. به نحوی که پس از قرار گرفتن بلوک انتقال مداری در ارتفاع ۴۰۰ کیلومتر، این بلوک پس از تثبیت این مأموریت را دارد که محموله خود را از ارتفاع ۴۰۰ کیلومتری به ارتفاع ۷۰۰۰ کیلومتری ارتقا دهد.

هدف‌گذاری وزارت دفاع برای پرتاب محموله ۵۰۰ کیلوگرم به فضا

سخنگوی گروه فضایی وزارت دفاع در پاسخ به این سوال که آیا ماهواره بر سیمرغ به روزرسانی شده است گفت: فرآیند توسعه ماهواره بر در مجموعه سازمان هوافضای وزارت دفاع یک برنامه منسجم و پیوسته است و قدم‌های بهبود مطابق نقشه راه تدوین شده کاملاً مطابق برنامه و با حمایت بیش از پیش دولت چهاردهم در حال طی شدن است.

وی افزود: پرتاب امروز به فاصله ۱۰ ماه از پرتاب موفق قبلی یک نصاب جدید بود و هم ارتقا در حوزه وزن ماهواره‌ها هم دقت تزریق را در پرتاب امروز شاهد بودیم. یعنی بهینه‌سازی‌های قابل توجهی نسبت به ماهواره‌بر قبلی انجام گرفته است.

حسینی‌مونس ادامه داد: بهینه‌سازی‌های بعدی مطابق نقشه راه روی همین ماهواره بر در دست اقدام است و در آینده نزدیک وزن ماهواره‌ها را تا ۵۰۰ کیلوگرم با ماهواره‌بر سیمرغ پرتاب خواهیم کرد.

وی خاطرنشان کرد: نسخه‌های بعدی ماهواره‌برهای ساخت ایران از جمله سروش و سریر در حال توسعه فناوری هستند و امروز در حوزه پرتاب و تثبیت فناوری هیچ نیازی به پرتابگرهای خارجی نداریم. به نحوی که از عمده نیازمندی پرتاب در مدارات نزدیک به زمین (LEO) برخوردار هستیم.

احیای زیست فضا پس از یک دهه

در روزهای نخست آغاز به کار دولت سیزدهم، طلسم ۱۱ ساله عدم تشکیل شورای عالی فضایی، بالاخره در دولت شهید جمهور شکست. این حرکت گام جدی دولت برای این بود که نشان دهد قرار است در صنعت فضایی اتفاقات خوبی رقم بخورد. در نخستین جلسه شورای عالی، سند ۱۰ ساله فضایی کشور به تصویب رسید و تدوین آن آغاز شد.

از زمان شروع فعالیت دولت سیزدهم، ۱۲ پرتاب موفق ماهواره انجام شد که معادل پرتاب‌هایی است که در یک دهه گذشته و در دولت‌های گذشته انجام شده است. در هر کدام از این پرتاب‌ها که برخی تحقیقاتی و برخی عملیاتی بودند، چرخه صنعت فضایی توانست تجربیات زیادی کسب کند و از قبل بیشتر قوت بگیرد.

یکی از این دستاوردها، دستیابی به مدار ۷۵۰ کیلومتری است. ماهواره ثریا با ماهواره‌بر قائم ۱۰۰ پرتاب شد و با قرار گرفتن در مدار ۷۵۰ کیلومتری توانست یک رکورد تازه را به ثبت برساند.

آیت‌الله رئیسی با تأکید بر اهمیت شتاب‌دادن به پرتاب ماهواره‌ها و نیز اهمیت بحث افزایش ارتفاع پرتاب‌ها، ادامه داد: توسعه زیرساخت‌های فضایی کشور را باید دنبال کرد، چرا که حضور در این عرصه علاوه بر بهره‌وری در حوزه‌های صنعت و کشاورزی که من بسیار بر آن تأکید دارم در توسعه حضور ما در فضا نیز نقش اساسی دارد.

احیای زیست فضا پس از یک دهه با پرتاب موفقیت‌آمیز نسل جدید کپسول‌های زیستی کشور، دستیابی به تصاویر ماهواره‌ای با دقت یک متر که با پرتاب ماهواره خیام به دست آمد. پرتاب موفق ماهواره «مهدا» به همراه ۲ ماهواره دیگر به مدار بیضوی با ارتفاع کمینه ۴۵۰ و پیشینه ۱۱۰۰ کیلومتری سطح زمین که باعث شد یک ماهواره ساخت داخل در بالاترین ارتفاع سطح زمین سیر کند.

دولت چهاردهم و پرتاب ماهواره‌های جدید

هرچند عمر دولت سیزدهم کوتاه بود، اما پرتاب ماهواره‌ها در دولت چهاردهم و با همکاری وزارت ارتباطات و نهادهای نظامی نیز با قوت در دستور کار قرار گرفت و در همین راستا، ماهواره‌های «هدهد» و «کوثر» ۱۵ آبان ماه به فضا پرتاب شد.

ماهواره کوثر نخستین محصول فضایی شرکت امیدفضا است که طراحی آن در تابستان ۱۳۹۸ آغاز شد، این ماهواره از استاندارد ماهواره‌های مکعبی پیروی می‌کند که باعث کاهش زمان و هزینه فرآیند ساخت می‌شود.

ماهواره «کوثر» که ۳۰ کیلوگرم وزن دارد و عمر مداری آن بیش از ۳ سال تخمین زده شده، مجهز به دوربین‌هایی در طیف NIR و RGB و نخستین ماهواره ایرانی با وضوح متوسط ۳/۴۵ متر GSD (فاصله نمونه‌برداری از زمین) است که به معنای پیشرفته‌ترین ماهواره تا سال ۱۴۰۰ در ایران است.

«هدهد» یک ماهواره با استاندارد ماهواره‌های مکعبی است و مأموریت آن ایجاد بستر اختصاصی ارائه خدمات اینترنت اشیا بین‌المللی باند باریک است. بیشترین کاربرد خدمات ماهواره هدهد در بخش‌های کشاورزی، حمل‌ونقل و تدارکات و محیط زیست است.

وزن این ماهواره چهار کیلوگرم و ارتفاع مداری آن ۵۰۰ کیلومتر است و عمر مداری چهار سال دارد و برای مقاصد کشاورزی و نقشه‌برداری مورد استفاده قرار می‌گیرد.

این اقدام نیز همانند سایر موفقیت‌های فضایی ایران با بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌های جهان رو به رو شد.

آسوشیتدپرس با اشاره به این عملیات نوشت: چنین پرتابی نشان دهنده همکاری‌های فزاینده بین مسکو و تهران است.

این نشریه خبری نیز به سابقه ارسال ماهواره‌های ایرانی با موشک‌های روسی از جمله پرتاب ماهواره خیام که به سفارش ایران در روسیه ساخته شده بود نیز اشاره کرده است. با انجام این پرتاب ایران و روسیه روابط خود در حوزه‌های مختلف را گسترش دادند.

این در حالی است که آسوشیتدپرس به نقل از مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور ایران نوشت: مسکو و تهران تصمیم دارند با شراکت گسترده استراتژیک روابط خود را پررنگ‌تر کنند. قرار است پزشکیان به روسیه سفر کند هرچند تاریخ آن مشخص نشده اما طبق اعلام کرملین این دیدار به زودی انجام می‌شود.

نشریه تایمز آو ایندیا نیز به پرتاب ماهواره‌های ایرانی واکنش نشان داد. طبق نوشته این نشریه ماهواره‌های کوثر و هدهد نخستین تلاش بخش خصوصی ایران برای پیشبرد فناوری فضایی است.

کار به اینجا ختم نشد و در ۲۴ شهریورماه سال جاری، ماهواره تحقیقاتی «چمران ۱» ساخت سازمان صنایع الکترونیک وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، توسط ماهواره بر قائم ۱۰۰ پرتاب و با موفقیت در مدار ۵۵۰ کیلومتری زمین قرار گرفت و نخستین سیگنال‌های خود را ارسال کرد.

ماهواره تحقیقاتی «چمران ۱» توسط گروه فضایی صنایع الکترونیک ایران وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح (صاایران) با همکاری و مشارکت پژوهشگاه هوافضا و شرکت‌های خصوصی دانش بنیان طراحی و ساخته شده است. این ماهواره حدود ۶۰ کیلوگرم وزن دارد و مأموریت اصلی آن تست سیستم‌های سخت افزاری و نرم افزاری برای اثبات فناوری مانور مداری در ارتفاع و فاز است.

ارزیابی زیرسامانه پیشرانش گاز سرد در سامانه‌های فضایی و عملکرد زیرسامانه‌های ناوبری و کنترل وضعیت از مأموریت فرعی ماهواره «چمران ۱» به شمار می‌رود.

و سرانجام روز گذشته (جمعه ۱۶ آذرماه) ایرانِ فضایی با در مدار قرار گرفتن ماهواره مخابراتی «فخر ۱» خبر ساز شد.

این بار ارتش انقلابی پای کارآمد و «فخر ۱» به همراه بلوک اَنتقال مداری «سامان ۱» توسط ماهواره‌بر سیمرغ در مدار قرار گرفت.

به‌هرحال، در مدار قرار گرفتن یک ماهواره دیگر به خوبی نشان داد که سیاست‌های کلان جمهوری اسلامی مربوط به این دولت و آن دولت نیست و با تغییر روسای جمهوری تغییر نمی‌کند بلکه شتاب و تحرک بیشتری می‌گیرد، دیروز نوبت به فخر ۱ یک رسید و باید در روزهای آتی منتظر پرتاب ماهواره‌های دیگر باشیم. این نشان دهنده این است که جمهوری اسلامی ایران به قله‌ها نزدیک شده است.